

PROPOSTA FORMATIVA

Proposta formativa per a persones formadores que vulguin construir una formació a mida a partir dels recursos informatius i didàctics de la maleta de recursos *Brúixola de la Innovació socioeconòmica*

BRÚIXOLA
DE LA INNOVACIÓ SOCIOECONÒMICA
MALETA DE RECURSOS

Cofinançat per:

Unió Europea
Fons Europeu
de Desenvolupament Regional

Barcelona
Activa

Ajuntament de
Barcelona

Índex de continguts

COM UTILITZAR AQUESTA PROPOSTA FORMATIVA? **3**

PROPOSTA FORMATIVA PER CONÈIXER **5**

Paraules clau

Breu descripció

Objectius de la proposta

Estructura de l'itinerari formatiu i continguts que es treballen

Proposta de treball

PROPOSTA FORMATIVA PER EMPRENDRE **8**

Paraules clau

Breu descripció

Objectius de la proposta

Estructura de l'itinerari formatiu i continguts que es treballen

Proposta de treball

PROPOSTA FORMATIVA PER APROFUNDIR **13**

Paraules clau

Breu descripció

Objectius de la proposta

Estructura de l'itinerari formatiu i continguts que es treballen

Proposta de treball

EXPERIÈNCIES **17**

Paraules clau

Breu descripció

Recull d'experiències

Com utilitzar aquesta proposta formativa?

El document que es presenta a continuació té per finalitat oferir un itinerari per a persones formadores sobre les diferents temàtiques i recursos que ofereix la maleta de recursos *Brúixola de la Innovació socioeconòmica*.

La maleta de recursos *Brúixola de la Innovació socioeconòmica* és un compendi de recursos informatius i didàctics (RD) orientats a persones i col·lectius que vulguin introduir-se i/o aprofundir en les altres economies i en l'emprenedoria social.

- **Els recursos informatius** (organitzats en fitxa 1, fitxa 2, fitxa 3...) ofereixen una breu descripció de diferents articles, informes, vídeos, etc., per analitzar diferents conceptes com ara què és l'Economia social i solidària, què són les finances alternatives, què s'entén per emprenedoria social, la Innovació social, etc.
- **Els recursos didàctics** (organitzats en RD 1, RD 2, RD 3...) són propostes de treball plantejades amb una lògica didàctica per aprofundir i portar a la pràctica determinats conceptes, com ara conèixer quines alternatives de consum responsable existeixen, com es pot dur a terme la creació del Pla d'empresa, com portar a la pràctica una avaluació de les pròpies competències emprenedores, etc.

La carpeta també inclou sis **experiències** de l'Economia social i solidària i la Innovació social que permeten exemplificar el contingut dels recursos.

Així, els diferents recursos existents dins la maleta *Brúixola de la Innovació socioeconòmica* s'estructuren, d'una banda, en recursos informatius i recursos didàctics, i de l'altra, en recursos orientats a **“Conèixer”**, a **“Emprendre”** o a **“Aprofundir”**.

D'aquesta manera, i igual que la distribució dels recursos de la maleta, les propostes formatives que es presenten a continuació s'estructuren en els àmbits següents, oferint eines informatives i recursos didàctics (RD):

- Proposta formativa per conèixer
- Proposta formativa per emprendre
- Proposta formativa per aprofundir

En preparar la proposta de formació, serà molt important que la persona formadora en faci un plantejament tenint en compte:

- **Les característiques del curs:** Segons la quantitat i la durada de les sessions, com es poden adaptar i distribuir els continguts? Cal planificar tasques entre sessions? De quin tipus?
- **Les característiques del grup:** Tenint en compte la quantitat de persones, el nivell, si es coneixen o no, i les motivacions, quin tipus de dinàmiques i metodologies es poden utilitzar durant la formació? Quin material es necessitarà? Caldrà fer dinàmiques de coneixença? Com es treballarà, si s'escau, la motivació de les persones participants?

- **L'espai i el material:** Tenint en compte les condicions de l'espai, les persones participants es podran moure lliurement? Són possibles la divisió i el treball en grups? Hi ha possibilitats de sortir a l'exterior? Hi ha wifi o cal descarregar el material necessari i que està *online*?

Com sabem, depenent de la resposta del grup, caldrà anar revisant si el plantejament inicial continua sent vàlid, i, sobretot, caldrà plantejar les sessions següents adaptant-les als grups.

Finalment, cal no oblidar l'avaluació. És recomanable anar plantejant diferents espais per a l'avaluació de les sessions. Si s'afavoreix un espai i un clima sincers, les aportacions de les persones participants permetran continuar aprenent i millorant la formació. També és interessant, si s'escau, incorporar aspectes d'autoavaluació per als i les participants que els permetin reflexionar sobre si mateixos i sobre el grup, especialment si formen part d'una mateixa entitat.

PROPOSTA FORMATIVA PER CONÈIXER

Paraules clau

- **Altres Economies**
- **Economia Social i Solidària**
- **Economia Social i Solidària a Barcelona**
- **Economia Social i Solidària a Catalunya**
- **Economia Social i Solidària al Món**
- **Finances Alternatives**
- **Innovació Socioeconòmica**
- **Participació**
- **Consum Responsable**

Breu descripció

La proposta formativa “Conèixer” té com a finalitat oferir un itinerari per a persones formadores que vulguin dur a terme una formació i/o un taller sobre termes generals en altres economies, i en concret sobre una primera aproximació a l'Economia social i solidària.

Aquesta proposta està estructurada en cinc blocs de continguts: un primer bloc que ens permet treballar de manera global què són les altres economies; un segon bloc per treballar l'Economia social i solidària (ESS), des de l'anàlisi del concepte a analitzar i descobrir l'ESS a Barcelona, a Catalunya i al món; i tres blocs específics que ens ofereixen recursos per a un primer contacte amb aspectes vinculats com són la Innovació social, les finances alternatives i el consum responsable.

Objectius de la proposta

- Definir i analitzar el concepte d'Economia social i solidària (ESS)
- Conèixer experiències d'ESS a Barcelona, a Catalunya i al món
- Tenir una primera presa de contacte amb les iniciatives de consum responsable

Estructura de l'itinerari formatiu i continguts que es treballen

- Bloc 1. Les altres economies: economies transformadores
- Bloc 2. L'Economia social i solidària
- Bloc 3. La Innovació social
- Bloc 4. Les finances alternatives
- Bloc 5. El consum responsable

Proposta de treball

Bloc 1. Les altres economies: economies transformadores

Fitxa 1. Què són les altres economies?: L'article de l'Álvaro Porro “Què són les economies transformadores?”, publicat a la revista *Opcions*, exposa com les noves economies transformadores experimenten i construeixen noves pràctiques socioeconòmiques i conformen un ecosistema que està en creixement. Aquest article pretén visibilitzar aquest fenomen i “mapejar” les diverses economies que conflueixen en aquest marc transformador, i ens serà molt útil per contextualitzar la proposta formativa.

CONÈIXER

Bloc 2.
L'Economia social i solidària

Fitxa 2. Què és l'Economia social i solidària?: El vídeo que es presenta en aquesta fitxa és una breu introducció al concepte de l'Economia social elaborat precisament per Chantier de l'économie sociale. El vídeo presenta l'economia social com a model alternatiu davant les creixents desigualtats i les conseqüències socials i mediambientals del model de desenvolupament actual. Un model que combina dues dimensions que freqüentment semblen contradictòries: l'economia i la societat. Així, l'Economia social és el conjunt d'activitats empresarials motivades per un objectiu social fort i la voluntat dels seus membres per desenvolupar el seu projecte econòmicament viable. És posar l'economia al servei de la societat.

Fitxa 3. L'Economia social i solidària a Barcelona: Informe sobre la situació de l'Economia social i solidària a Barcelona, impulsat pel comissionat d'Economia Cooperativa, Social i Solidària de l'Ajuntament de Barcelona. Aquest informe pretén radiografiar l'evolució i l'actualitat de les expressions sectorials i territorials de l'Economia social i solidària a la ciutat.

Fitxa 4. L'Economia social i solidària a Catalunya: Des de la convicció que l'Economia social i solidària es fa amb la pràctica, la Diputació de Barcelona recull en aquest informe un bon nombre d'experiències basades en set categories:

1. Eines per crear ocupació
2. Eines per finançar projectes
3. Eines per estimular la demanda
4. Eines per millorar l'oferta
5. Eines per crear béns públics
6. Eines per redistribuir béns públics
7. Eines per a l'estalvi individual i col·lectiu

Aquest informe ens permetrà treballar la visió global de l'ESS a Catalunya

Fitxa 5. L'Economia social i solidària al món: Aquest informe recull un resum de les 120 iniciatives de l'Economia social i solidària presentades durant els tallers del Fòrum Mundial de l'Economia Social, així com una referència als actors que van plantejar aquestes iniciatives. Procedents de 38 països, van ser seleccionades d'entre les 400 iniciatives rebudes des de l'inici de la convocatòria.

Això ens permetrà treballar diferents propostes des de l'àmbit global, independentment del context en el qual es realitzen.

Bloc 3.
La Innovació social

Fitxa 6. Què és la Innovació social?: La Innovació social gaudeix d'un reconeixement cada vegada més gran a tot el món. Però molts i moltes de nosaltres no sabem com succeeix o per què la necessitem. En aquest vídeo es fa una presentació, una descripció ràpida partint de la pregunta "Què és la Innovació social?", i s'arriba a la conclusió que la Innovació social és el resultat del treball de persones que tracten d'aconseguir que hi hagi un canvi positiu treballant sobre els problemes socials des del seu origen. Així, la Innovació social és un projecte, producte o programa que canvia profundament la manera de funcionar del sistema, canviant-lo de per tal de reduir la vulnerabilitat de les persones i de l'entorn. El vídeo ha estat elaborat per Social Innovation Generation (SiG), i ens permetrà treballar el concepte d'Innovació social amb el grup i les persones que es vulguin formar en aquest àmbit.

Bloc 4. Les finances alternatives

Fitxa 7. Què són les finances alternatives?: Presentació breu i detallada sobre què és la banca ètica per mitjà d'una entrada a la pàgina web www.comerçjustibancaètica.org. Aquest web, organitzat per Setem, i amb la participació d'entitats com Alternativa, Fiare, Fets o Oxfam Intermón, és un web de difusió de diferents campanyes que treballen amb relació al comerç just, la banca ètica i l'economia solidària.

Bloc 5. Consum responsable

RD 1. Com consumir de manera responsable: Aquest recurs està destinat a aquelles persones i col·lectius que vulguin conèixer quines experiències d'Economia social solidària (ESS) tenen al seu entorn amb vista a consumir els seus productes i serveis o a participar-hi de manera activa. Aquest recurs ens permetrà conèixer no tan sols aquestes iniciatives, sinó quins criteris compleixen per ser considerades projectes d'ESS.

Els continguts que es treballen són:

1. Consum responsable
2. Criteris per analitzar les iniciatives amb mirada d'Economia social i solidària

A tenir en compte:

Aquesta proposta formativa està centrada en l'apartat de recursos "Conèixer". Tingueu en compte que en els àmbits "Emprendre" i "Aprofundir" podeu trobar altres recursos que poden completar la vostra formació.

PROPOSTA FORMATIVA PER EMPREDRE

Paraules clau

- Emprenedoria Social
- Cooperativa
- Innovació Socioeconòmica
- Competències Emprenedores
- Formació
- Pla d'Empresa
- Viabilitat Econòmica
- Comunicació i Màrqueting
- Transformació de l'Activitat Econòmica

Breu descripció

La proposta formativa "Emprendre" té com a finalitat oferir un itinerari per a persones formadores que vulguin dur a terme una formació i/o un taller per a persones i col·lectius que vulguin emprendre en l'àmbit de l'Economia social i solidària i l'emprenedoria social.

Aquesta proposta formativa està estructurada en una activitat inicial i dos blocs de continguts. L'activitat inicial parteix de la reflexió sobre què entenem per empenedoria social; a partir d'aquí, i segons els interessos i les necessitats del grup, es pot treballar un dels dos blocs següents, o tots dos:

- **Bloc 1. L'emprenedoria social:**
pensat per a les persones i els col·lectius que necessiten formació en l'àmbit de l'emprenedoria social, partint de l'anàlisi del concepte per anar incidint en què significa iniciar un projecte d'emprenedoria social, què comporta, quines experiències existeixen, etc.
- **Bloc 2. Emprendre en clau cooperativa:**
pensat per a les persones i els col·lectius que necessiten i busquen formació en empenedoria cooperativa.

Els materials de la maleta de recursos vinculats a emprendre ens permeten treballar diferents aspectes que es poden estar qüestionant les persones i col·lectius que vulguin avançar en el seu projecte d'emprenedoria social.

Objectius de la proposta

- Treballar el concepte d'emprenedoria social
- Conèixer oportunitats en clau d'emprenedoria social
- Avançar en aspectes concrets del nostre projecte d'emprenedoria social
- Conèixer els passos per iniciar un projecte d'emprenedoria cooperativa

Estructura de l'itinerari formatiu i continguts que es treballen

Activitat inicial: l'emprenedoria social

- Fitxa 1. Què és l'emprenedoria social?

EMPRENDRE

Bloc 1. L'emprenedoria social

- RD 1. Com iniciar un projecte d'Innovació socioeconòmica
- RD 2. Avalua les teves competències emprenedores
- RD 9. Com formar-me per iniciar un projecte d'emprenedoria

Bloc 2. Emprendre en clau cooperativa

- Fitxa 2. Emprendre en clau cooperativa
- RD 6. Com fer una cooperativa
- RD 3. Com elaborar el Pla d'empresa
- RD 4. Com elaborar el Pla de màrqueting
- RD 5. Com elaborar el Pla econòmic i financer
- RD 7. Transformació d'una associació en cooperativa
- RD 8. Transformació de l'activitat econòmica en cooperativa

Proposta de treball

**Activitat inicial:
l'emprenedoria social**

Independentment del tema en què ens centrem en la nostra formació, seria interessant començar amb una reflexió sobre què entenem per emprenedoria. Per això comptem amb el recurs següent:

Fitxa 1. Què és l'emprenedoria social?: El programa de TV3 "Valor Afegit" dedica un reportatge a "L'emprenedoria social: negocis pensats per ajudar". Cada vegada hi ha més persones emprenedores que tiren endavant negocis pensats per donar resposta a una necessitat social. Projectes que tenen per tant un doble repte: d'una banda, garantir l'impacte de les seves actuacions davant la necessitat social detectada, i de l'altra, garantir la viabilitat econòmica i financera del projecte empresarial com qualsevol empresa convencional. Aquests projectes emmarcats en l'Economia social i cooperativa mouen un 6% del PIB català i generen 150.000 llocs de treball. Aquest recurs ens permetrà "escalfar motors" amb vista al tema que vulguem treballar en profunditat en la formació.

En aquest sentit, aquesta maleta de recursos ens permet treballar els continguts en dos blocs, divisibles però relacionats entre ells. Serà important, doncs, preparar l'espai formatiu en clau de les necessitats del grup que tenim al davant.

Així, doncs, us presentem els continguts d'aquesta proposta en dos blocs:

- Bloc 1: L'emprenedoria social
- Bloc 2: Emprendre en clau cooperativa

**Bloc 1:
L'emprenedoria social**

RD 1. Com iniciar un projecte d'innovació socioeconòmica: Aquest recurs didàctic ens permet introduir com iniciar un projecte, des de l'estudi per fases i l'anàlisi de les diferents etapes de creació i disseny. Ens proporciona eines per estudiar la pròpia idea de negoci i manuals per consolidar projectes col·lectius específics.

EMPRENDRÉ

En concret, els continguts que ens permet treballar són:

1. Autoconeixement
2. Competències clau per a l'emprenedoria col·lectiva
3. Fases en el disseny d'un projecte d'innovació socioeconòmica

RD 2. Avaluat les teves competències emprenedores: Aquest recurs didàctic és una proposta d'autoanàlisi sobre les competències emprenedores. Partint de la definició de què entenem per competència analitzarem les nostres pròpies competències, i a partir de l'autoanàlisi podrem fomentar un procés de reflexió per veure com poder millorar-les i/o aprendre-les.

Els continguts que podem treballar són:

1. Què significa competència?
2. Què són les competències clau?
3. Competències clau de la persona emprenedora
4. Competències clau de l'emprenedoria col·lectiva

RD 9. Com formar-me per iniciar un projecte d'emprenedoria: Es tracta d'un recurs didàctic que ens permet la creació d'un itinerari formatiu propi. A partir de la detecció de necessitats i del coneixement del que existeix al propi entorn, ens plantejarem què necessito/necessitem per tirar endavant el nostre projecte, i dissenyarem una proposta de formació que ens ajudi a aconseguir els objectius que ens hem plantejat.

Els continguts que podré treballar amb aquest recurs són:

1. Formació
2. Iniciar un projecte
3. Millorar un projecte
4. Màrqueting i noves tecnologies

Bloc 2: Emprendre en clau cooperativa

Aquest bloc està pensat per a les persones i col·lectius que necessiten formació en l'àmbit cooperatiu. Per preparar una formació específica per a aquestes persones o col·lectius, es pot comptar amb:

Fitxa 2. Emprendre en clau cooperativa: En aquest recurs informatiu es presenten un conjunt de propostes per conèixer què significa ser cooperativa, quins són els principis i els valors cooperatius i quina és la representació de les cooperatives al món. Per saber-ne més, es troben diferents articles sobre el moviment cooperatiu, així com el marc legal de referència.

RD 6. Com fer una cooperativa: Aquest recurs didàctic està pensat per a aquelles persones o col·lectius que volen crear una cooperativa. Ens permet treballar els continguts següents:

1. Què significa crear una cooperativa?
2. Aspectes clau a tenir en compte en el moment de crear la cooperativa
3. Marc legal de les cooperatives: La llei de cooperatives
4. Passos i tràmits per a la constitució
5. Passos i tràmits per a l'inici de l'activitat

EMPRENDE

RD 3. Com elaborar el Pla d'empresa: Aquest recurs didàctic pretén oferir eines per començar a treballar en la viabilitat del projecte i en la necessitat d'elaborar un Pla d'empresa. Comença explicant en què consisteix un Pla d'empresa i per què cal elaborar-lo. Es presenten diferents parts i algunes eines *online* i *offline* existents per crear-lo, per tal que la persona/col·lectiu de persones puguin triar quin és el model que s'adequa més a les seves necessitats.

Els continguts que podem treballar són:

1. Què és i per a què serveix un Pla d'empresa
2. Estructura inicial del nostre Pla d'empresa
3. Eines i recursos existents per ajudar-nos a elaborar un Pla d'empresa

Si volem treballar el Pla d'empresa més en profunditat, es presenten dos recursos didàctics vinculats al Pla d'empresa per treballar de manera més concreta el Pla de màrqueting i el Pla econòmic i financer:

RD 4. Com elaborar el Pla de màrqueting: Què és un Pla de comunicació i màrqueting? Què comporta? Qui el pot fer? Com s'ha de fer? Per a què serveix? Aquest recurs ens permet donar respostes a aquestes preguntes amb la presentació de diferents recursos bàsics i guies per tal que cada persona o col·lectiu pugui adaptar-lo a les necessitats del seu projecte. Els continguts que ens permet treballar són:

1. Què és i per a què serveix un Pla de màrqueting
2. Quina és l'estructura que ha de tenir un Pla de màrqueting
3. Eines i recursos per construir el meu Pla de màrqueting
4. Propostes per construir un Pla de màrqueting en un projecte cooperatiu

RD 5. Com elaborar el Pla econòmic i financer: Què és un Pla econòmic i financer? Per on he de començar? Quins recursos em poden ajudar a elaborar-lo? En aquest recurs es proposen diferents eines i recursos que poden ajudar les persones emprenedores a elaborar el seu Pla econòmic i financer, començant per analitzar conceptes previs.

Els continguts que podem treballar amb aquest recurs són:

1. Què és el Pla econòmic i financer?
2. Estructura i continguts del Pla econòmic i financer
3. Recursos i eines per elaborar el Pla econòmic i financer

Si volem aprofundir en aquest apartat, podem utilitzar el recurs **RD 1. Fonts de finançament pel nostre projecte**. Amb aquest recurs, podem treballar els continguts següents:

1. Fonts de finançament de l'empresa social i cooperativa
2. Capitalització de l'atur
3. Principals subvencions per a la creació d'empreses
4. La negociació bancària, clau per al finançament
5. Altres opcions de finançament: xarxes econòmiques i micromece-natge
6. Un cop aclarides les opcions, és una bona opció buscar assessorament

Els dos recursos següents estan pensats en clau de transformació cap al model cooperatiu, tant per a associacions que volen iniciar un procés de transformació a cooperativa, com per a empreses i altres formes jurídiques que volen transformar la seva activitat econòmica en cooperativa. Així, doncs, comptem amb:

RD 7. Transformació d'una associació en cooperativa: Aquest recurs ens permetrà facilitar un procés de reflexió i estudi crític sobre la situació del projecte actual, i veure si el model de transformació de l'activitat econòmica en cooperativa és viable i adequat per al nostre projecte associatiu. Amb aquest recurs podrem treballar els continguts següents:

1. Diferències principals entre associació i cooperativa
2. L'activitat socioeconòmica com a motivació principal per impulsar la cooperativa
3. Cooperativa sense ànim de lucre i cooperativa d'iniciativa social
4. Tipus de cooperativa més freqüents provinents de l'àmbit associatiu
5. Casos exemple d'associacions que es poden plantejar una conversió a cooperativa
6. L'autodiagnosi per iniciar un procés de transformació en cooperativa
7. El procés de conversió d'una associació a cooperativa: tràmits, eines i recursos

RD 8. Transformació de l'activitat econòmica en cooperativa: Aquest recurs ens permetrà facilitar un procés de reflexió i estudi crític sobre la situació del projecte actual, i veure si el model de transformació de l'activitat econòmica en cooperativa és viable i adequat per al nostre projecte empresarial. Amb aquest recurs podrem treballar els continguts següents:

1. Possibilitats que ens ofereix el model cooperatiu versus altres models
2. Principals avantatges de la cooperativa
3. L'autodiagnosi per iniciar un procés de transformació en cooperativa
4. Conseqüències del procés de conversió d'un negoci a cooperativa
5. Tipus de conversió
6. Modalitats de processos de conversió de negoci

A tenir en compte:

Aquesta proposta formativa està centrada en l'apartat de recursos "Emprendre". Tingueu en compte que en les altres carpetes podeu trobar altres recursos que poden completar la vostra formació.

PROPOSTA FORMATIVA PER APROFUNDIR

Paraules clau

- **Altres Economies**
- **Finançament**
- **Treball en Xarxa**
- **Impacte**
- **Transparència**
- **Perspectiva de Gènere**
- **Gestió de Conflictes**

Breu descripció

Aquesta proposta formativa està pensada per aprofundir en diferents aspectes relacionats amb les altres economies i l'emprenedoria social i cooperativa. Es planteja una estructura de diferents itineraris on es pot aprofundir en diferents aspectes vinculats, com ara l'avaluació, la transparència, la intercooperació, la governança democràtica i la participació interna, entre altres.

Es poden treballar com a propostes formatives en si mateixes o com a recursos que complementin les propostes formatives de "Conèixer" i "Emprendre". Això sí, la majoria són recursos pensats per treballar amb projectes emprenedors consolidats o en fase de consolidació.

Objectius de la proposta

- Aprofundir en les altres economies
- Aprofundir en alguns conceptes de l'Economia social i solidària

Estructura de l'itinerari formatiu i continguts que es treballen

Activitat inicial: l'emprenedoria social

- Itinerari 1: Per saber més sobre les altres economies
- Itinerari 2: Per avaluar el que fem i com ho fem
- Itinerari 2: Fonts de finançament
- Itinerari 3: El treball en xarxa
- Itinerari 4: Transparència
- Itinerari 5: Gestió del conflicte
- Itinerari 6: Perspectiva de gènere
- Itinerari 7: Governança democràtica i participació interna

Proposta de treball

Itinerari 1: Per saber més sobre les altres economies

Fitxa 1. Moviments i fenòmens de les altres economies: Amb l'ajuda del recurs informatiu "Per saber més sobre les altres economies", podrem introduir la nostra formació a partir d'una reflexió sobre l'Economia social i solidària, des d'una dimensió més profunda. Aquest recurs ens permet treballar en els moviments i fenòmens següents:

APROFUNDIR

- Moviments: Decreixement, Economia Col·laborativa, Economia del Bé Comú, Economia dels Comuns, Economies Feministes, Economia Social i Economia Social i Solidària
- Fenòmens: Consum Responsable, Economia Circular, Economies Comunitàries, Economia de les Cures, Emprenedoria Social, Innovació Social i Responsabilitat Social Corporativa

Itinerari 2: Per avaluar el que fem i com ho fem

Aquest itinerari ens permet treballar l'avaluació del nostre projecte. Per preparar aquest espai comptem amb un recurs informatiu anomenat **Fitxa 3. Per avaluar el que fem i com ho fem: avaluació de l'impacte i el balanç social**. Amb aquesta fitxa podrem treballar a partir de quatre conceptes claus: Impacte Social, Balanç Social, Teoria del Canvi i Metodologia del Retorn Social de la Inversió (SROI).

Entenent l'avaluació com una eina clau per garantir la transparència, l'eficàcia i l'eficiència, treballarem les eines que existeixen per avaluar l'impacte i/o el retorn social del nostre projecte i/o iniciativa analitzant quines eines i quines metodologies existeixen i com podem aplicar-les.

Itinerari 2: Fonts de finançament

Aquest itinerari es basa en dos recursos que són complementaris a les propostes formatives de "Conèixer" i "Emprendre": d'una banda, un recurs per aprofundir en les finances alternatives, analitzar el concepte de finances ètiques en profunditat i conèixer iniciatives en el context català, espanyol i europeu; i, de l'altra, conèixer quines són les fonts de finançament que existeixen per iniciar un projecte d'emprenedoria social i cooperativa.

Fitxa 2. Per saber més sobre finances alternatives: Presentació de l'informe *Una aproximació a les finances ètiques*, de Pau Vidal, María Peña Rodríguez, Marta Zaragoza i Maria Sureda, en els Papers de l'Observatori de les Finances Ètiques, publicat al juny del 2009, on es presenta una introducció a les finances ètiques, des de l'anàlisi del concepte en profunditat, i s'analitza el context en l'àmbit català, espanyol i europeu. Aquest informe ens donarà eines per aprofundir en les finances alternatives.

RD 1. Fonts de finançament per al nostre projecte: Amb aquesta fitxa podrem treballar els continguts següents:

1. Fonts de finançament de l'empresa social i cooperativa
2. Capitalització de l'atur
3. Principals subvencions per a la creació d'empreses
4. La negociació bancària, clau per al finançament
5. Altres opcions de finançament: xarxes econòmiques i micromece-natge
6. Un cop aclarides les opcions, és una bona opció buscar assessorament

Itinerari 3: El treball en xarxa

S'entén el treball en xarxa com a eina clau per enfortir i potenciar l'economia social i solidària, així com per generar espais d'intercooperació per fomentar la cooperació entre cooperatives i l'enfortiment del moviment cooperatiu. Comptem amb dos recursos per organitzar aquest itinerari:

APROFUNDIR

Fitxa 4. El treball en xarxa: Aquest recurs ens permetrà treballar les principals xarxes, federacions, entitats de segon grau, etc., existents en el marc de l'Economia social i solidària a Catalunya i a l'Estat espanyol, entenent la lògica de cada organització i les diferències entre elles.

RD 2. Intercooperar per objectius comuns: Amb aquest recurs podrem complementar l'anterior, ja que ens permet conèixer casos i experiències d'intercooperació, així com plantejar-nos quina estratègia de relació i treball amb altres entitats podem dur a terme, analitzant els avantatges, el significat i el sentit de treballar en cooperació amb altres.

Itinerari 4: Transparència

RD 4. Com garantir la transparència: En aquest recurs es proposa analitzar què vol dir la transparència; conèixer quin és el marc legal al voltant de la transparència, l'accés a la informació pública i el bon govern; i conèixer quines són les obligacions amb relació a aquesta matèria i facilitar eines i recursos per aplicar-la als projectes, entitats, organitzacions, etc.

Podrem treballar continguts com:

- De què parlem quan parlem de transparència
- Com afecta la Llei de transparència estatal les entitats i a què les obliga
- Per què és important garantir la transparència
- Com puc garantir que el meu projecte compleix amb estàndards de transparència

Itinerari 5: Gestió del conflicte

RD 5. Com gestionar el conflicte: La gestió de conflictes es presenta com un repte que els equips de treball han d'afrontar de manera quotidiana, assumint el conflicte des de l'aprenentatge i la lògica de procés. Aquest espai formatiu està pensat per contestar-nos preguntes com: Com resollem els conflictes en els nostres equips? Quines estratègies podem seguir? Com treballem la governança i l'organització interna en la nostra organització? Com podem gestionar el treball participatiu mitjançant dinàmiques de grup?

Aquest recurs ens permet treballar continguts com:

1. La prevenció i la gestió de conflictes
2. El canvi cultural
3. El conflicte com a procés

Itinerari 6: Perspectiva de gènere

RD 3. Com incorporar la perspectiva de gènere: Incorporar la transversalitat de gènere en el nostre projecte serà bàsic per garantir la igualtat d'oportunitats i la no-discriminació. Aquest recurs ens permetrà treballar els continguts següents:

1. El Pla d'igualtat
2. Gènere
3. El funcionament intern en clau d'igualtat

APROFUNDIR

Itinerari 7: Governança democràtica i participació interna

Fitxa 5. Participació interna i governança democràtica: *La Guia per impulsar la Governança Democràtica a les organitzacions del Tercer Sector Social* és una publicació que pretén ser una eina –breu i de lectura fàcil– per acompanyar les entitats en aquest camí cap a la governança democràtica.

La guia té la voluntat d'aportar un recurs que faciliti l'accés a un marc de govern que ha de ser clau en el futur immediat de les entitats. La guia neix amb una vocació d'utilitat al servei de la possibilitat que pugui ser coneguda i emprada per totes les persones vinculades a una organització del sector. Aquesta aportació d'elements per impulsar la governança democràtica té els objectius següents:

- L'aportació dels elements centrals que es vinculen a la governança democràtica
- La generació d'un document realment útil en el treball amb la governança democràtica
- La utilització d'una claredat expositiva que permeti la plena comprensió dels continguts
- La introducció d'una perspectiva respecte a la governança democràtica que faciliti l'aparició d'una dinàmica de "reflexió-acció" a les entitats, incloent-hi una proposta de full de ruta

RD 6. Com treballar de manera participativa: La democràcia interna, la gestió compartida i el lideratge col·lectiu són elements essencials d'un projecte col·lectiu i d'un projecte cooperatiu. Aquest recurs pretén donar eines per conèixer quins són els espais, com es pot gestionar i fomentar la participació de totes les persones, i com es poden fomentar i aplicar estratègies i tècniques en el treball conjunt.

Els continguts que podrem treballar amb aquest recurs són:

1. Òrgans socials participatius de les entitats
2. Estructura, convocatòria i dinamització de les assemblees
3. Estratègies per gestionar i fomentar la participació de totes les persones
4. Tècniques i dinàmiques per al treball participatiu

A tenir en compte:

Aquesta proposta formativa està centrada en l'apartat de recursos "Aprofundir". Tingueu en compte que en les altres carpetes podeu trobar altres recursos que poden completar la vostra formació.

EXPERIÈNCIES

Paraules clau

- Mobilitat Sostenible
- Art Urbà
- Finances Ètiques
- Consum Crític i Responsable
- Inserció Sociolaboral
- Arquitectura
- Dinamització Social i Cultural

Breu descripció

Aquest apartat de la maleta inclou sis experiències que permeten visibilitzar iniciatives d'Economia social i solidària i d'Innovació social a Barcelona. Les experiències s'emmarquen en diferents camps d'actuació, de manera que permeten complementar i exemplificar els diferents continguts de la proposta formativa.

Recull d'experiències:

Exp 1. Biciclot SCCL i el BiciHub Barcelona: La missió del BiciHub és ser un equipament de proximitat, de barri i de ciutat, dedicat a la mobilitat sostenible en bicicleta i a l'Economia social i solidària. Ser un centre incubador d'idees, de projectes i d'aliances encaminats a la implementació de la mobilitat sostenible mitjançant el model cooperatiu i el teixit social; a partir de processos d'intercooperació; per engegar i coproduir projectes de recerca amb centres universitaris, administracions, altres empreses i els col·lectius probici, tant catalans com de la resta de l'Estat, així com d'internacionals. Treballar pel benestar de les persones amb més vulnerabilitat, generant processos d'empoderament individual i col·lectiu, mitjançant el desenvolupament competencial personal i professional.

L'entitat promotora de la iniciativa és Biciclot SCCL.

Exp 2. Coop57, un model de finançament alternatiu: Coop57 és una cooperativa de serveis financers ètics i solidaris que té com a objectiu principal contribuir a la transformació social en positiu de l'economia i de la societat. La seva funció principal és el finançament de projectes d'Economia social i solidària per mitjà de la intermediació financera. Això significa recollir i captar l'estalvi de la societat civil per poder canalitzar-lo cap al finançament d'entitats de l'Economia social i solidària que promoguin l'ocupació, fomentin el cooperativisme, l'associacionisme i la solidaritat en general, i promoguin la sostenibilitat sobre la base de principis ètics i solidaris.

L'entitat promotora de la iniciativa és Coop57.

Exp 3. La Borda, un projecte d'habitatge col·lectiu: La Borda és la primera cooperativa d'habitatge en règim de cessió d'ús que es construeix en un sòl qualificat d'habitatge protegit. Alhora, és el primer edifici de propietat col·lectiva que hi haurà en tot l'Estat espanyol i també el més alt construït de fusta. La construcció del nou edifici no només està tenint en compte aspectes de la sostenibilitat ambiental, sinó també la sostenibilitat humana. S'han habilitat un seguit d'espais comunitaris, com una cuina comuna, un menjador comú, la bugada, els terrats, pensats per enfortir el vincle comunitari entre els veïns i les veïnes, mancomunant alguns recursos i també habilitant espais per a la vida col·lectiva.

Les entitats promotores de la iniciativa són Cooperativa La Borda, Can Batlló i Coop 57.

EXPERIÈNCIES

Exp 4. Salvem el Gimnàs Social Sant Pau: El Gimnàs Sant Pau, tota una institució social i esportiva al Raval, s'ha salvat del desnonament i el tancament gràcies a un acord amb el districte de Ciutat Vella i la família propietària de la finca que ocupa, que permet als mateixos treballadors la gestió del centre. Des que van assumir la gestió del centre, la cooperativa va començar a prendre mesures per ajustar-se a les necessitats concretes de les veïnes del Raval.

Les entitats promotores de la iniciativa són: Gimnàs Social Sant Pau SCC, Ajuntament de Barcelona, Casal d'Infants del Raval, Generem, ACATHI i la Casa de Recés, Espacio del Inmigrante i Sindicat Popular de Venedors Ambulants.

Exp 5. Rebobinart, una iniciativa emprenedora d'art urbà: L'Associació Rebobinart es va fundar l'any 2012 sota una clara filosofia social que posa l'art urbà al servei de la dinamització social i cultural de l'espai públic. Són experts en el desenvolupament de projectes socials per mitjà de l'art urbà de qualitat, i treballen per fomentar les expressions més elaborades de l'art urbà i desestigmatitzar la percepció d'una forma artística que sovint ha estat considerada vandàlica i invasiva.

L'entitat promotora de la iniciativa és Associació Rebobinart.

Exp 6. L'Aixada, associació per a la difusió d'un consum crític i responsable: L'Aixada és una cooperativa de consum que es defineix com a cooperativa de consum crític i responsable del barri de Gràcia, a Barcelona. Fundada l'any 2003, actualment té 40 socis o unitats familiars. Els socis fan setmanalment una compra conjunta de productes alimentaris i per a la llar, que després es distribueixen segons un sistema de funcionament acordat entre tots i totes. En el cas de l'Aixada, també pretenen que sigui un espai de formació del consum crític i responsable i de tots els aspectes vinculats amb aquesta qüestió, de difusió i sensibilització interna i externa, i de participació i enfortiment de xarxes locals.

L'entitat promotora de la iniciativa és l'Aixada.

PROPOSTA FORMATIVA

